

Gazanfer Doğu*

Nurgül Tezcan Kardeş**

Levent Atalı***

Büyükşehir Belediyesi Spor Politikalarına Yönelik Hizmetlerin İncelenmesi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği)

Examination of The Sport Service Policy of The
Metropolitan Municipality (Kocaeli Metropolitan
Municipality Case Study)

Özet

Bu çalışmanın amacı yerelde bu büyüklükte hizmet üreten bir kurumun spor yönetimi konusundaki eksikliklerinin belirlenmesi ve bu eksikliklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunularak yerel yönetimlerde eksik olduğu düşünölen spor hizmetlerinin, standart bir hizmet politikası oluşturularak uygulamaya geçirilmesine ışık tutmaktır. Halka en kolay ulaşan yerel yönetimlerin, doğru spor hizmet politikası izleyerek amatör ve profesyonel sporun yayılımına öncülük ederek sporun halkın yaşam felsefesi haline gelmesinde önemli rol oynaması amaçlanmaktadır.

Bu araştırmada tarama ve görüşmeye dayalı nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Görüşmeciler Kocaeli Büyükşehir Belediye'sinin ilgili birimlerinde görev alan altı yöneticiden oluşmaktadır. Görüşmecilere, çalışmaya katılan araştırmacılar tarafından geliştirilen uzman görüşleri ile tespit edilmiş 15 soru sorulmuştur. Elde edilen veriler kodlanarak tablolar oluşturulmuştur.

Sonuç olarak çalışmayı gerçekleştirmek üzere yapılan görüşmeler sonucunda; bulgular 12 başlık altına toplanmıştır. Bunlar belediyelerin ildeki spor hizmetlerindeki rolü, spor örgüt yapısı, spor politikası, spor hizmeti, spor hizmeti önceliği, spor'a bakışı, personel ve eğitimi, eşgüdüm, tesisler, spor kulübü, organizasyon ve beklentilerdir.

Bu başlıklar altında çalışmada şu sonuçlar önem arz etmektedir. Amatör sporun desteklenmesi, yayılması, halk kitlelerine ulaşmasının sağlanması ve yaşam için spor fikri ortaya çıkmaktadır.

Anahtar kelimeler: Spor, büyükşehir belediyesi, politika, vatandaş

JEL Kodları: I - I1 - I18

* Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bolu

** Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği, Bolu

*** Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği, / Bolu
leventatali@gmail.com

Giriş

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 2003 yılı Kasım ayında, "Milenyum Hedefleri" doğrultusunda sporu "sosyal bir hak" olduğunu ve sporun "eğitim, sağlık, gelişim ve barışın geliştirilmesindeki önemi ve gücü" hususunda farkındalığı artırmak için 2005 yılını Uluslararası Spor ve Beden Eğitimi yılı olarak kabul etmiştir. Son yıllarda bölgelerin sosyal ve ekonomik politikalarında belediyelere önemli görevler düşmektedir. Buna paralel olarak şehrin spor politikasının rolü de artan oranda önem arz etmektedir (Cochrane, Peck, and Tickell, 1996; Henry, 1997).

Günümüzde, belediyelerin çoğu, sporu şehrin pazarlamasında bir araç olarak kullanmaktadır. Sheffield in 1991 yılında Universiade oyunlarını organize etmesinin üç temel amacı vardı:

1. Şehrin imajını sanayi kentinden Spor şehrine yönlendirmek,
2. Şehrin turizmını desteklemek,
3. Yapılan yeni tür ve çağdaş spor tesisleriyle halkın spor vizyonunu genişletmek.

Herkes için spor, belediyelerin spor politikalarında sıkça rastlanmaktadır. Fakat bu politika elit spora karşı değildir ve geniş boyutlu bir spor planlamasıyla birlikte hayat bulur. Herkes için spor elit sporun sporcu, seyirci, ekonomi, kültür, vs. her boyutta tabanını oluşturmaktadır.

Avrupa Kentli Hakları Deklerasyonu, "Beden ve ruh sağlığının korunmasına yardımcı çevrenin ve koşulların sağlanması; Yaş, yetenek ve gelir durumu ne olursa olsun, her birey için, spor ve serbest zamanlarını değerlendirebileceği imkânların sağlanması"; başlıkları altında "Tüm kent sakinlerinin, eğlence, dinlenme ve spor faaliyetlerinde yer alma spor alanlarının sağlıklı ve güvenli olarak tasarlanması, her kent sakininin kişisel potansiyelleri doğrultusunda istediği sporu yapma hakkı" nı vatandaşlara sağlamayı şart koşturmuştur. (<http://sustainable.cities.eu>). Erişim: 03.01.2013.

Türkiye de ise; Belediyeler halkın spor ihtiyacını karşılamada önemli sorumluluklar üstlenmiştir. 10.07.2004 tarihinde kabul edilen 5216 sayılı "Büyükşehir Belediyesi kanununun" da; Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumluluklarını belirleyen 7. maddesinin, m bendinde; "Büyükşehir'in bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek" görev olarak verilmiştir. (<https://www.turkiye.gov.tr/>). Erişim:03.01.2013.

Aynı kanununun 15.maddesinde; "Büyükşehir Belediye Meclisi, her dönem baş toplantısında, üyeleri arasından seçilecek en az beş, en çok dokuz kişiden oluşan ihtisas

komisyonları kurabilir "eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu ile ulaşım komisyonunun kurulması zorunludur" ifadesine yer verilmiştir.

İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkilerini belirleyen kısmın; (d) maddesinde; Birinci fıkrada "Belirtilen hizmetlerden; otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, özürllüler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak" olarak düzenlenmiştir.

Büyükşehir belediyelerinin gelirlerini düzenleyen 23. maddesinin, (d) bendinde; Büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalarda tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları". Büyükşehir belediyelerinin giderleri düzenleyen 24 maddesinin (o) bendinde ise ; "Spor, sosyal, kültürel ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler" olarak düzenlenmiştir. 27. maddesinde ise; "Yeni kurulan büyükşehir belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin büyükşehir belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esaslar Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından belirlenir" ifadelerine yer verilmiştir.

13 Temmuz 2005 tarihinde Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren 5393 Sayılı Belediye Kanununda ise, 7.12.2004 tarihli ve 5272 sayılı Belediye Kanununu yürürlükten kaldırarak yeni düzenlemelere gidilmiş ve Gençlik ve Spor hizmetlerine ilişkin olarak; Belediye'nin görev ve sorumlulukları başlığı adı altında 'Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; gençlik ve spor; sosyal hizmet, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.

(a bendi)' ve "Gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir" (b bendi) ifadelerine yer verilmiştir (<https://www.turkiye.gov.tr/>). Erişim:03.01.2013.

Aynı kanunda, 'Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek' (18 madde (p)bendi) denilmekte, Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım başlığı altındaki 77. Maddesinde ise Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre ,..... hizmetlerinin yapılmasında belde de (yerleşim yerlerinde) dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular" şeklinde bir çok görevi spor hizmetleri adına belediyeler üstlenmiştir. Ülkemizde kanunlarla bu derece

sorumluluk verilmiş büyükşehir belediyelerinin politikalara yönelik sportif incelenmesi önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı yerelde bu büyüklükte hizmet üreten bir kurumun spor yönetimi konusundaki eksikliklerinin belirlenmesi ve bu eksikliklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunularak yerel yönetimlerde eksik olduğu düşünülen spor hizmetlerinin, standart bir hizmet politikası oluşturularak uygulamaya geçirilmesine ışık tutmaktır. Halka en kolay ulaşan yerel yönetimlerin, doğru spor hizmet politikası izleyerek amatör ve profesyonel sporun yayılımına öncülük ederek sporun halkın yaşam felsefesi haline gelmesinde önemli rol oynaması amaçlanmaktadır.

1. Yöntem

Bu araştırmada tarama ve görüşmeye dayalı nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme sırasında gerektiğinde ek sorularla yarı yapılandırılmış görüşme sağlanmıştır. Soruların her biri farklı verileri elde etmek üzere hazırlanmıştır. Görüşme soruları literatür taramasından sonra uzman görüşü alınarak düzenlenmiştir. Görüşme formunda yer alan toplam onbeş soru uzman düzeltmeleri sonucu dizayn edilmiş ve içerik geçerliliği sağlanmıştır.

Görüşmeciler Kocaeli Büyükşehir Belediye'sinin ilgili birimlerinde görev alan altı yöneticiden oluşmaktadır. Görüşmecilere, çalışmaya katılan araştırmacılar tarafından geliştirilen ve geçerlik güvenilirliği uzman görüşleri ile tespit edilmiş 15 soru sorulmuştur. Görüşmecilerin verdiği cevaplar deşifre edilerek görüşme analizleri yapılmıştır. Elde edilen veriler kodlanarak tablolar oluşturulmuştur.

2. Bulgular

Bu kısımda görüşme sonucunda elde edilen verilerin sunumu yapılmıştır.

Tablo 1: Belediyelerin İldeki Spor Hizmetlerindeki Rolü

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
Sporu tabana yayma rolü	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
Amatör sporun desteklenmesi ve yayılması rolü	K.1	K.2	---	K.4	K.5	K.6
Yaşam için spor bilinci oluşturulması rolü	K.1	---	---	K.4	---	---

Yapılan görüşmelerin sonucunda katılımcıların belediyelerin sporu tabana yayma yani sporun tüm il halkına sporu ulaştırma görevi olduğu konusunda birleşmişlerdir. Amatör sporun desteklenmesi, yayılması, halk kitlelerine ulaşmasının sağlanması ve yaşam için spor fikri ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2: Belediyenin Spor Örgüt Yapısı

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Mevcut yapının eksikliği	K.1	---	K.3	K.4	K.5	---
Koordinasyon eksikliği	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
İdari yapıdaki aksaklıklar	---	---	K.3	K.4	K.5	K.6
Tek merkezli olmayan yönetim yapısının aksaklıkları	K.1	---	K.3	K.4	K.5	---
İdari kadronun alan uzmanlarından oluşmadığı fikri	---	---	---	K.4	K.5	K.6
Gençlik spor daire başkanlığı oluşturulması fikri	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6

Mevcut yapı içerisinde spor; Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Şube müdürlüğü ile yönetilmektedir. Mevcut yapının koordinasyon, alan uzmanlarının eksikliği ve idari yapının işlerliğindeki aksaklıklar gibi eksiklikleri ön plana çıkmaktadır. Alınan kararların tutarlı olmayışından dolayı yapıda ciddi sıkıntılar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca idari kadronun alan uzmanlarından oluşması gerektiği belirtilmiştir. Kullanılan bütçe ve yönetim kadrosu açısından bakıldığında Gençlik ve Spor Daire Başkanlığı oluşturulması gerektiği, fakat şu anki mevcut sınırlamalardan dolayı böyle bir yapı oluşturulamadığı belirtilmiştir.

Tablo 3: Belediyenin Spor Politikası

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Mevcut bir spor politikası bulunmadığı fikri	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Beş yıllık stratejik plan doğrultusunda belirlenen politika	K.1	---	K.3	---	---	K.6
Politikanın giderilmesi için danışmanlık alınması talebi	K.1	K.2	K.3	K.4	---	---

Belediyenin izlemiş olduğu bir spor politikası bulunmamaktadır. Kararların büyük kısmının başkanın istekleri ve siyasi sebepler doğrultusunda belirlendiği söylenmiştir.

Ayrıca beş yıllık stratejik planda belirlenen hedefler doğrultusunda kararlar alındığı belirtilmiştir. Bunun eksikliğini giderilmesi ihtiyacı sebebiyle danışmanlık hizmeti talep edildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 4: Belediyenin Spor Hizmeti

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Sporu tabana yayma projeleri	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Her ilçeye her okula salon projesi	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Malzeme yardımı	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Halkın taleplerinin ölçümlerle belirlenmesi	---	K.2	K.3	---	---	---
Futbol ağırlıklı spor hizmeti anlayışı	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Farklı branşları tanıtmaya projeleri	K.1	---	K.3	K.4		K.6
Talepler doğrultusunda hizmet verilmesi	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
Daha çok ilgi gören branşların organizasyon önceliği	K.1	---	---	---	---	---

Büyükşehir Belediyeleri tarafından sporun tabana yayılması için bir takım projeler yürütmektedir. Beş yıllık stratejik planında da yer verdikleri her ilçeye ve her okula bir spor salonu projesini uygulamaya koyduklarını ve okullara malzeme yardımı yaptıklarını belirtmişlerdir. Böylelikle çocukların spora daha kolay ulaşacağı düşünülmektedir. Farklı organizasyonlarla ile müsabakalar düzenlenmektedir. Halkın talepleri periyodik ölçümlerle dikkate alınıp değerlendirildiği ifade edilmiştir. Fakat genel olarak futbol ağırlıklı bir hizmet anlayışı ortaya çıkmıştır. Farklı branşların tanınması adına çalışmalar yapılabileceği fakat talebe göre hareket etmenin belediyenin bakış açısına daha uygun olduğu söylenmiştir. Farklı branş olarak buz pateni tanıtılmaya çalışılmış büyük yatırımlar yapılmış fakat branşın beklenen yayılmayı ilçeler bazında ve kulüpleşme boyutunda göstermediği ifade edilmiştir. Büyükşehir Belediye Başkanı liderliğinde spor yürüyüşleri düzenlenmektedir. Ayrıca ilin uzak doğu sporları ve özellikle güreşe de önemli eğilim gösterdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu branşlar ile ilgili organizasyonlara öncelik verildiği belirtilmiştir.

Tablo 5: Belediyenin Spor Hizmeti Önceliği

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	---	K.4	---	---
Temel ihtiyaçlar önceliği (sağlık, ulaşım, altyapı v.b.)	K.1	K.2	---	K.4	---	---
Hizmet önceliğini halkın beklentilerinin belirlediği fikri	K.1	K.2	K.3	K.4	---	---

Katılımcılar giderilmesi gereken temel ihtiyaçların karşılanması durumunda spor ihtiyacının dikkate alınabileceğini belirtmişlerdir. Belediyelerin hizmet önceliğinin halkın beklentileri doğrultusunda oluştuğu belirtilmiştir. Bu beklentilerin tespiti düzenli kamuoyu araştırmaları ile belirlenmektedir. Çıkan sonuçlarda ise sporun; ekonomi, ulaşım, çevre, sağlık sorunlarından sonra geldiği görülmüştür.

Tablo 6: Belediyenin Spor'a Bakışı

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	---	---	K.6
Profesyonel spor geliştirilmeli	K.1	K.2	K.3	---	---	K.6
Amatör spor geliştirilmeli	K.1	---	K.3	K.4	K.5	K.6
Profesyonel sporun teşvik özelliği	K.1	---	K.3	K.4	---	K.6
Başarılı sporcuları desteklenerek profesyonel spora teşviği	K.1	K.2	---	K.4	---	K.6

Yatırım planlarının amatör sporun gelişmesine yönelik yapılacağı amaçlandığı söylenmektedir. Fakat katılımcılar arasında profesyonel sporun tanıtım özelliği nedeniyle profesyonel sporun desteklenmesi ve başarılı sporcuların yetiştirilmesi gerektiği fikri de ön plana çıkmaktadır.

Tablo 7: Personel ve Eğitimi

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	---	K.3	K.4	---	K.6
Personelin sayısal yetersizliği	K.1	---	K.3	K.4	---	K.6
Personelin niteliksel yetersizliği	K.1	---	K.3	---	K.5	---
Personel eğitimi eksikliği	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6

Alan uzmanı eksikliği	K.1	---	---	K.4	K.5	---
Eğitim eksikliğinin ortaya çıkardığı memnuniyetsizlikler	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6

Personel durumu sorulduğunda hem sayısal hem de nitelik olarak mevcut personelin yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Belediyedeki spor birimleri çalışanlarının eğitim boyutunda eksik oldukları dile getirilmiştir. Bu nedenle birçok sorun ortaya çıktığı ve bu eksikliğin sonucu olarak çeşitli memnuniyetsizlikler olduğu ifade edilmiştir. Spor ile ilgili alan uzmanı eksikliği ön plana çıkmaktadır.

Tablo 8: Eşgüdüm

İfadeler	KATILIMCILAR					
Diğer kurum kuruluşlarla (GSİM, Üniversite, STK) işbirliği fikri	K.1	---	K.3	K.4	K.5	K.6
Eş güdüm eksikliği	---	K.2	K.3	K.4	---	---
Ortak proje kararlarının alınmasındaki düzensizlik	---	K.2	K.3	K.4	K.5	---
İç müşteri iletişim eksikliği	K.1	---	K.3	---	---	---
Birimler arası iletişim eksikliği	K.1	---	K.3	K.4	---	---

Belediyenin diğer kurum ve kuruluşlarla (GSİM, Üniversite, STK) iş birliği, koordinasyon içerisinde olunması gerektiği sonucu çıkmıştır. Mevcut yapı içerisinde diğer kurum ve kuruluşlarla eş güdümün eksikliği ortaya çıkmıştır. Bir koordinasyonun olduğu fakat bu koordinasyonun düşük düzeyde, yani uygulanacak projenin ihtiyacından çok karara katılan kişilerin isteği doğrultusunda diğer kurum ve kuruluşlarla iletişime geçildiği belirtilmiştir. Spor adına alınacak kararların birden fazla elden çıkması, birimler arası iletişimin olmayışı verilen kararların diğer birimlere ulaşmamasına neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak aynı konu ile ilgili birden fazla karar alınması gibi sorunlar yaşandığı belirtilmiştir.

Tablo 9: Tesisler

İfadeler	KATILIMCILAR					
Tesis yetersizliği	---	---	K.3	K.4	---	---
Futbol alanlarının fazlalığı	---	---	K.3	K.4	---	K.6
Büyük bir spor alanı oluşturulması fikri	K.1	---	K.3	K.4	---	---
Tesis yapım kararının tek merkezli olmayışı	K.1	---	K.3	K.4	K.5	K.6
Mevcut yapının eksikliği	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
Düzensiz, gelişi güzel tesis yapımı	K.1		K.3	K.4	---	K.6
Tesis giderlerinin belediye tarafından karşılanması	K.1	K.2	---	---	---	K.6
Tesis yapım kararlarını alan birim yanlılığı	---	---	K.3	K.4	---	---
Tesis işletilmesindeki birimlerarası koordinasyonsuzluk	K.1	---	K.3	K.4	---	K.6

Genel fikir tesislerin yetersizliğidir. İnşa edilen tesisler ise futbol üzerinde yoğunlaşmıştır. Tesis inşaatında halkın beklentileri azda olsa dikkate alınmaktadır. Beklentileri değiştirme çabası olarak başkanın önderlik ettiği doğa yürüyüşleri örnek gösterilmiştir. Şehrin belli bölgelerine uzun yürüyüş parkurları yapılmaktadır.

Önemli görüşlerden bir tanesi de yapılacak tesislerin dağınık olmasının yerine bir alanda toplanarak spor alanının oluşturulmasıdır. Katımcılara göre dağınık tesislerin en önemli sebebi belediye yapısı içerisinde tesislerin yapım kararının bir merkezden çıkmayıdır. Katılımcılar bu yapının yanlış olduğu görüşünde birleşmektedirler. Bu nedenle tesis yapımı düzensiz, gelişi güzel olmaktadır. Ayrıca yapılan tesislerin işletilmesi konusunda da büyük sıkıntılar yaşandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Personel temini, giderlerin karşılanması ve bakım ihtiyaçlarının büyük bir bölümünü tesis bitip teslim edildikten sonra da belediye tarafından karşılandığı ortaya çıkmaktadır. Önemli sorunlardan biride tesisin yapım kararının farklı birimden çıkmasıdır. Projenin uzman birim tarafından takip edilemeyişi yapısal olarak verimsiz amaca uygun olmayan yapıların oluşmasına sebep olmaktadır. Tesisin yapılması ile ilgili kararın nasıl işletileceği ile ilgili kısmının planlanmamasından doğan sıkıntıların çözümünün güçlüğünden söz edilmiş bu

sebeple birçok tesisin atıl hale geldiği söylenmiştir. Oluşan bu durum birimler arası koordinasyonun zayıf olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Tesisler ile ilgili farklı bir sonuçta var olan ve yeni yapılacak olan tesislerin kullanılabilirliğini arttırmak amacı ile spor dışı mekanlara da tesis içinde yer verilebileceği düşüncesidir.

Tablo 10: Belediye Spor Kulübü

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Spora teşvik özelliği	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Amatör spor desteği	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Malzeme yardımı	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6

Katılımcılar, belediye içerisinde bulunan kulübün spor hedefi yaratmak ve halkı spora teşvik edecek bir araç olarak varlığını sürdürmesi amacı ile görev yaptığını belirtmişlerdir. Kulüp diğer kulüplerin varlığını sürdürmesine imkan tanıyacak bir yapıda olduğunu söylemişlerdir.

Belediye spor kulübü çalışmalarını amatör spor kulübü olarak sürdürmektedir. Belediye kulübünün profesyonelleşmesi için yatırım yapılmadığı ifade edilmiştir. Kulübe yapılan yatırımın amatör sporun desteklenmesi amacı ile yapıldığı öne sürülmektedir. Kulübün diğer kulüplere üstünlük sağlayacak özelliklere sahip olup olmadığı sorusu sorulduğunda, diğer spor kulüplerine maddi ve malzeme yardımı yapılarak eşitlik ilkesini koruduklarını söylemişlerdir. Belediye diğer spor kulüplerine de talepleri doğrultusunda yardımda bulunmaktadır. Belirli kurallarla sınırlandırılmış yıllık düzenli yardımlarda bulunmaktadır.

Tablo 11: Organizasyon

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Uluslar arası organizasyonlar önceliği	---	K.2	K.3	---	K.5	---
Organizasyonların ilin tanıtımına etkisi	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6

Katılımcılara ilin almasını istediği organizasyon sorulduğunda uluslar arası organizasyonların öne çıktığı görülmüştür. Öncelikli Üniversitede olmak üzere birçok uluslar arası organizasyona ev sahipliği yapmak istenmektedir. Sporun popülerliği sebebiyle ilin tanıtımında bu gibi organizasyonların önemli etkisi olduğu ifade edilmiştir.

Tablo 12: Beklentiler

İfadeler	KATILIMCILAR					
	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
Spor politikası oluşturulması	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	---
Sporun tabana yayılması	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
İlin tanıtımı	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6
Bilişim şehri olmak	K.1	---	---	---	---	---
Halkın spor yapması	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6

Belediyenin en önemli eksiği belirli spor politikasının olmayışı olarak görülmektedir. Bir spor politikası oluşturulması ve bu doğrultuda planlama yapılması talep edilmektedir.

Çıkan sonuçlardan en önemlisi sporun tabana yayılmasının sağlanmasına yönelik çalışmaların yapılması fikridir. İkinci ortaya çıkan sonuç ise ilin tanıtımıdır. Sporun popülerliği kullanılarak ilin tanıtılması istenmektedir. Bunun için uluslararası organizasyona ev sahipliği yapabilecek bir yol izlenmek istenmektedir. Üst yönetimin ortak fikirlerinden bir tanesi ise bilişim, üniversite ve spor şehri olarak anılmaktır. Ayrıca var olan beş yıllık stratejik planın süresinin amaca uygun olmadığı ve buna alternatif olarak uzun süreli projeler ile küçük yaşta sporcular yetiştirecek uzun vadeli planlamalar yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Belediye yönetiminin önemli beklentilerinden biri de amaca direk ulaşan projeler oluşturarak halkın spor yapmasını sağlamaktır.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmayı gerçekleştirmek üzere yapılan görüşmeler sonucunda; bulgular 12 başlık altına toplanmıştır. Bunlar belediyelerin ildeki spor hizmetlerindeki rolü, spor örgüt yapısı, spor politikası, spor hizmeti, spor hizmeti önceliği, spor'a bakışı, personel ve eğitimi, eşgüdüm, tesisler, spor kulübü, organizasyon ve beklentilerdir.

Bu başlıklar altında çalışmada şu sonuçlar önem arz etmektedir. Amatör sporun desteklenmesi, yayılması, halk kitlelerine ulaşmasının sağlanması ve yaşam için spor fikri ortaya çıkmaktadır.

Avrupa Kentli Haklar sözleşmesine göre de yaş, yetenek ve gelir durumu ne olursa olsun, her birey için, spor ve serbest zamanlarını değerlendirebileceği olanakların sağlanması hak olarak görülmüştür (Erdem, 2011).

Mevcut yapı içerisinde spor ; Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü ile yönetilmektedir. Mevcut yapının birçok eksik yönü ortaya çıkmıştır. Bunlardan en önemlisi koordinasyondur.

Farklı ülkelerin yerel yönetim yapıları incelendiğinde sporun tek bir birim altında toplandığı örnekler göze çarpmaktadır. Bunların bir örneği olan ve İspanya da bulunan Granada Belediye Spor Ajansı (MAS), yerel yönetimdeki spor ihtiyacını belirlemek ve çözüm önerileri üretmek üzere hizmet vermektedir. (RODRÍGUEZ, LÓPEZ and ORTIZ (2010).)

Çoban ve Devocioğlu (2006) tarafından yapılan Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin incelendiği çalışmada; Belediye Kanunu, Büyükşehir Belediyeleri ile ilgili kanun ve GSGM'nin 3289 Sayılı Kanunu ile belediyelere spor konusunda birçok görevler verilmiş olmasına rağmen, belediye başkanlıklarının %34.43'ünde spor ile ilgili bir birimin olmaması bulgusu bunu ortaya koymaktadır.

Merkezi yönetimlerle, mahalli idarelerin birlikte görev paylaşımı yaparak halkın spor taleplerini karşılayabilecekleri ve herkes için sporun gerçekleşmesi boyutunda önemli işlevleri yerine getirebileceği görülmektedir (Bilgiç, 2009)

Katılımcılar, belediye içerisinde bulunan kulübün spor hedefi yaratmak ve halkı spora teşvik edecek bir araç olarak varlığını sürdürmesi amacı ile görev yaptığını belirtmişlerdir.

Personel durumu sorulduğunda hem sayısal hem de nitelik olarak mevcut personelin yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Belediyedeki spor birimleri çalışanlarının eğitimi sorulduğunda, çalışanların herhangi bir eğitim almadığı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle birçok sorun ortaya çıktığı ve bu eksikliğin sonucu olarak çeşitli memnuniyetsizlikler oluştuğu ifade edilmiştir. Alan uzmanı eksikliği ön plana çıkmaktadır.

Mevcut yapı içerisinde diğer kurum ve kuruluşlarla eş güdümün eksikliği ortaya çıkmıştır. Sporun popülerliği sebebiyle ilin tanıtımında bu gibi organizasyonların önemli etkisi olduğu ifade edilmiştir.

Belediyenin en önemli eksiği belirli spor politikasının olmayışı olarak görülmektedir. Bir spor politikası oluşturulması ve bu doğrultuda planlama yapılması talep edilmektedir.

Belediyelerin istikrarlı ve verimli bir spor hizmeti sunabilmesi için sağlam ilkelere dayalı bir kurumsal yapı oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir. Belediyelerin, mümkün olduğu kadar çok insanın spor yapması için gerekli spor yapma imkânları sunması gerektiği, Belediyelerin spor hizmetlerini gerektiği gibi yapabilmesi için ciddi, planlı çalışmalar yapacak, kalifiye personele sahip özerk yapıda bir birim kurması gerektiği ifade edilmiştir (Sivrikaya, 2009).

Sosyal belediyeciliğin en önemli göstergelerinden biri de gençlik ve spor alanına yapılan yatırımlar ve projeler olduğu göz önüne alındığında spor politikaları önem arz etmektedir (Çarkçı, 2007).

Genel katılımcılardan çıkan sonuçlardan en önemlisi sporun tabana yayılmasının sağlanmasına yönelik çalışmaların yapılması fikridir. Diğer ortaya çıkan sonuç ise ilin tanıtımıdır. Sporun popülerliği kullanılarak ilin tanıtılması istenmektedir. Bunun için uluslararası organizasyona ev sahipliği yapabilecek bir yol izlenmek istenmektedir.

Tüm bu sonuçlara bakıldığında belediyelere spor alanı ile ilgili birçok görevler verildiği ve bu görevler için farklı farklı bakış açılarının olduğu ve ciddi eksiklerinin bulunduğu görülmüştür. Bu eksiklerin ve durumların giderilmesi boyutunda şu önerilerde bulunulmuştur.

- Mevcut belediye yönetimi içerisinde spor işlerini yönetmek üzere daha farklı bir üst yapı düşünülmelidir.
- Belediyenin kurum içi birimleri ile iyi organize olabilecek bir yapı düşünülmelidir.
- Belediyelerin diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyonunu arttıracak ortak projeler oluşturularak sporun daha geniş kitlelere ulaşması sağlanmalıdır.
- Yeni yapılacak olan tesislerin kullanılabilirliğini arttırmak amacı ile spor dışı mekânlara da tesis içinde yer verilebilecek projeler geliştirilmelidir.
- Amaca direk ulaşan projeler oluşturularak sporun tabana yayılmasına destek olabilecek, halkın spor yapmasını sağlayacak projeler geliştirilmelidir.
- Spor alanında yer alabilecek uzman personel temini ve var olan personelin eğitimi sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Bilgiç, V., (2009) Değişik Yönleriyle Yerelleşme. *Ankara: Seçkin Yayınları.*
- Cochrane, A., Peck, J., and Tickell, A. (1996). Manchester Plays Games – Exploring the Local-Politics of Globalization. *Urban Studies*
- Çoban, B., Devocioğlu, S. (2006) “Türkiye’deki Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi”. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD),XI,1:49:60*
- Çarkçı, A., (2007) Kent Yönetimine Farklı Bakışlar. *İstanbul: Şehir Yayınları.*
- Erdem, İ., (2011) Yerel Siyaset ve Belediyecilik. *İstanbul: İlke Yayınları.*
- Henry, I. (1997). The Politics of Sport and Symbolism in the City. *Managing Leisure: an International Journal*

Henry, I. (2001). Sport and Social Regulation in the City: The Cases of Grenoble and Sheffield

Rodríguez, López and Ortiz (2010). Implementing The Balanced Scorecard In Public Sector Agencies: An Experience in Municipal Sport Services. *Academia, Revista Latinoamericana de Administración*, 45, 2010, 116-139

Sivrikaya, Ö.(2009). Düzce Belediyesinin Spor Hizmetleri İçin Örnek Bir Yönetim Modeli. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.*

<https://www.turkiye.gov.tr/> (Erişim:03.01.2013).

<http://www.erudit.org/revue/LS/2001/v24/n1/000163ar.html>. (Erişim:03.01.2013.)

http://sustainable-cities.eu/upload/pdf_files/URBAN_CHARTER_EN.pdf
(Erişim:03.01.2013).

EXAMINATION OF THE SPORT SERVICE POLICY OF THE METROPOLITAN MUNICIPALITY (KOCAELİ METROPOLITAN MUNICIPALITY CASE STUDY)

Gazanfer Doğu*

Nurgül Tezcan Kardaş**

Levent Atalı***

Abstract

Being one of the 'Local Authorities', Metropolitan Municipalities are the main service providers for the citizens in local basis. Both in terms of field of application and influence area, sport is one of the main provided services which shouldn't be ruled out. The main aim of the paper is, to determine the insufficiency of the services of the local authority and by making suggestion to correct these insufficiencies in local authorities. Also, setting light for the sport services policies which are determined as lacking, by providing standard service policy. In this context; this paper aims at leading Local Authorities which are capable to reach citizens simply, by leading them to adopt a efficient sport policy to spread amateur and professional sport among the society as an life philosophy.

This study is carried out by using survey and face to face meetings techniques of qualitative research methods. Interviewers consist of six manager of Kocaeli Metropolitan Municipality. Interviewers are asked 15 questions whose reliabilities are proven by opinion of the experts. The responses of the interviewers are decoded and analyzed and gathered data's were take part in created tables via codes.

As a result of the gathered responses of the interviews; the findings of the study were categorized under 12 different topics. These topics are determined as, the role of the municipalities in sport service of the districts, organizational structure of the sport institutions, policy of the sport, service of the sport, priority of sport service, view of the sport service, staff and education, coordination, facilities, sport club, organization and expectations respectively.

Under these topics these results, supporting amateur sport, dissemination of the sport and spreading it among the society as idea of 'sport for the life' become more of an issue.

Keywords: sport, Metropolitan Municipality, policy, citizens

JEL Codes: I - I1 - I18

* Abant İzzet Baysal University, The School of Physical Education and Sports, Bolu

** Abant İzzet Baysal University, The School of Physical Education and Sports, Bolu

*** Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği, / Bolu
leventatali@gmail.com